

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Sítne Visio beatifica speculativa, complexa, reflexiva?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

5. Potest DEUS videri totus, quin videatur totaliter.
6. Non potest ex probabili possibilitate cognitionis omnium possibilium inferri probabilis possibilitas comprehensionis.
7. Visio est formaliter eminenter speculativa & practica.
8. At principaliter speculativa.
9. Et eminenter complexa.
10. Et virtualiter reflexa.
11. Extra visionem possibilis est formalis reflexio super illam.
12. Eiusq. memoria.
13. Mensuratur visio aeternitate participata.
14. Simplicior mensura debetur visioni, quam Angelo.
15. Potest visio per accidens tempore mensurari.

§. I.

Sine, vel esse possit visio comprehensiva.

Notandum. Comprehensionem dupliciter accipi, primò pro allocatione & tentione rei, & hoc sensu visio Beatica dicitur comprehensio apud D. Gregor. Nazianz. or. 34. *comprehensio divina essentia est premium omnium Beatorum, & in 1. 2. comprehensione dicitur esse una ex tribus animæ dotibus.* Beati quoque ad distinctionem à viatoribus vocantur *comprehensores*, quia illi adhuc currunt & tendunt ad beatitudinem aeternam felicitatis, illi verò summum bonum jam comprehendunt, & possident, juxta illud Apostoli 1. Cor. 9. *si currite, ut comprehendatis.* Alio modo comprehensio significat cognitionem tam perfectam ut adequet, & exhaustiat totam cognoscibilitatem objecti, adeo ut tanta sit claritas & perfectio in modo cognitionis, quanta est in modo cognoscibilitatis objecti, quo sensu sit.

CONCLUSIO. *Non tantum de facto nulla creata visio DEUM comprehendit; sed neque per abstractam potentiam potest comprehendere.* Est veritas Catholica contra Anomaeos. ex S. D. hic a. 7. & definita in Conc. Lar. c. *dammamus.* expressa Jer. 32. *magnum consilio, & incomprehensibilis cogitatio.* Rom. 11. *quam incomprehensibilia sunt judicia DEI &c.* Unde D. Aug. Sermon. 37. de V. D. *comprehendere DEUM omnino impossibile est.* Et Epiphanius. l. 3. hom. 70. *Sola Trinitas incomprehensibilis est.*

Ratio est: Comprehendi objectum, est illud cognosci, in quantum est cognoscibile: sed implicat, ut finita cognitione DEUS cognoscatur in quantum est cognoscibilis, cum ipse sit infinite cognoscibilis: ergo implicat, ut finita cognitio ipsum comprehendat. Sed visio est finita, quia creata cognitio, ergo.

Dices primò. Non obstante, quòd DEUS in scripturis dicitur invisibilis, tamen per gratiam videri potest ab intellectu creato: ergo tamen DEUS dicitur incomprehensibilis, adhuc comprehendendi potest per gratiam.

Resp. nego paritatem: ut enim essentia divina sit invisibilis, sufficit, quòd contineatur intra latitudinem objecti ad equatam intellectus, eique mediante supernaturali dispositione luminis gloriæ

R. P. Mezger. Theol. Schol. Tom. I.

in ratione specie intelligibili uniti possit: quòd posse supra ostensum est, ut autem esset comprehensibilis, deberet posse reperiri tanta actualitas in cognitione, quanta in cognoscibilitate divina essentia, quòd implicat ex dictis.

Dices secundò. DEUS à Beatis totus videtur, quia secundum Apostolum 1. Jo. 3. *videtur, sicuti est:* ergo comprehenditur. Consequentia probatur. Illud comprehenditur juxta D. Aug. ep. 117. *quòd ita videtur, ut nihil ejus lateat videntem.* Sed si DEUS totus videtur, ita videtur, ut nihil ejus lateat videntem: ergo comprehenditur.

Resp. dist. antec. DEUS videtur totus, & totaliter nego, & non totaliter concedo. Totum videri est videri quicquid est formaliter in DEO: totaliter videri est omni modo claritatis & intensiois, quo videri potest, & secundum omnia etiam eminenter contenta in ipso. Unde ad probationem ex D. Aug. Resp. Illud comprehenditur, cujus nihil lateat videntem, tam ut formaliter, quàm eminenter in ipso contentum, concedo, tantum formaliter contentum nego. item: cujus nihil lateat videntem & eo modo, quo est in objecto, conc. modo remissiori & obscuriori, nego.

Dices tertio. Probabile est posse ab intellectu Beati videri omnia possibilia in DEO, imò non detur, qui probabiliter existiment animam Christi de facto videre omnia possibilia, apud Henric. à S. Ignat. dist. 7. q. 8. sed visio omnium possibilium esset comprehensiva Divina Omnipotentia, ergo possibile est saltem dari posse comprehensionem DEI.

Resp. dist. majorem: Est hoc possibile ex hypothese sententia negantis, quòd ex visione omnium possibilium inferatur comprehensio Divina essentia, concedo, ex hypothese oppositæ sententia Thomistarum, inferentium comprehensionem, nego majorem: sed visio illa omnium possibilium foret comprehensiva, in fundamentis & hypothese Thomistarum, conc. aliorum nego min. & consequentiam.

§. II.

Sine visio beatifica speculativa complexa, reflexiva?

CONCLUSIO I. *Visio beatifica est formaliter & eminenter speculativa & practica; principaliter tamen speculativa.*

Prima partis ratio est primò, quia ipsius formale objectum, nempe divina essentia est formaliter eminenter non tantum speculabile in ratione primæ veritatis in essendo; sed etiam operabile in ratione ultimi finis, sicut & ipsum lumen gloriæ, non minus quam habitus fidei, cui succedit, est propterea formaliter eminenter speculativum & practicum. Secundò: quia lumen quietat intellectum, quòd pertinet ad speculationem, simulque determinat volitionem ad exercitium amoris fructivi, quòd ad praxin pertinet.

Secundæ partis ratio est ex S. D. 1. 2. q. 3. a. 5. 8. quia operatio intellectus speculativi, est simpliciter

M 2

citer

citer nobilior, quam operatio intellectus practici: beatitudo autem formalis principaliter in perfectissima & optima & per se ipsam quæsita operatione consistit. Secundo: quia quod est principalis in visione, est contemplativa adeptio & tentio divinæ essentia; hoc autem fit per speculationem, ergo.

9. CONCLUSIO II. *Visio DEI non formaliter sed eminenter est complexa.* Ratio primæ partis est, quia ad formaliter complexam cognitionem, qualis est propositio ex subiecto & prædicato, discursus ex præmissis & conclusione, requiritur pluralitas specierum, quorum singula objectum in adæquatè representant; sed visio determinatur per essentiam divinam indivisibiliter & adæquatè representativam sui ipsius, ergo visio non potest esse formaliter complexa.

Ratio secundæ partis est: quia visio est perfectissima scientia, per quam uno indivisibili actu Beati in divina essentia partim tanquam in causa virtuali vident ipsius attributa, partim tanquam in causa formali vident creaturas possibles, & actuales: ergo visio divina eminenter æquivaler actibus scientificis, qui formantur à nobis.

10. CONCLUSIO III. *Visio non est formaliter, sed virtualiter reflexa.* I. p. constat: quia reflexæ cognitionis formale objectum est ipsa cognitio præterita: sed visio non habet pro formali objecto nisi divinam essentiam, nec est sibi ipsi aliquando præterita: ergo non est formaliter reflexa infra se ipsam.

Secundæ partis ratio est: quia, ut dicitur in tract. de Act. hum. visio beata debet intellectum beati assecurare formaliter de sui perpetuitate: hoc autem fit in quantum videt in essentia divina decretum de sui perpetuitate, sicque virtualiter est reflexa supra se ipsam.

11. *Quæres: An saltem extra visionem possit dari reflexio supra illam, vel memoria ipsius? Resp. utrumque fieri posse: Et primum quidem, quia nihil obstat, quo minus intellectus Beati in cognitione vespertina sese reflectat supra cognitionem matutinam, imò cum assensus conclusionis probabiliter sit reflexivus supra assensum præmissarum, & Beati extra Verbum forment conclusiones Theologicas deductas ex principiis notis per beatam scientiam, etiam probabiliter supra beatam scientiam se reflectunt.*

12. *Secundum quoque videtur contigisse in visione D. Pauli qui suam illam visionem revivere non potuisset, nisi memoriam ipsius habuisset: neque plius requiritur ad memoriam visionis, quam ut*

ipsius species in memoria conservetur, sed nullum est inconveniens conservari speciem visionis, quamvis nullo modo conservetur species divinæ essentia viva.

§. III.

Mensura visionis beatifica.

CONCLUSIO. *Visio beatifica mensuratur aternitate participatâ.* Ita S. D. q. 10. a. 5. ad 1. dicens: *Creatura spirituales quantum ad affectiones & intelligentias, in quibus est successio, mensurantur tempore: quantum vero ad eorum esse naturale mensurantur ævo: sed quantum ad visionem gloriae participant aternitatem.*

Conformiter ad illud Jo. 17. *Hæc est vita æterna, ut cognoscant te, ubi vita beatæ tribuitur aternitas, non utique essentialis, Soli DEO tanquam enti tam ab intrinseco, quam extrinseco omnimodè immutabili propria: ergo aternitas participatâ, quæ est mensura entis tam quoad se, quam quoad operationes per se consequentes ab intrinseco immutabilis, mutabilis tamen ab extrinseco.*

Ratio est: quia ut S. D. cit. q. 10. a. 2. Ratio aternitatis consequitur immutabilitatem, sicut ratio temporis consequitur motum: sicut ergo immutabilitatem essentialiam consequitur aternitas imparticipatâ & essentialis; sic immutabilitatem participatam visionis consequitur aternitas participatâ.

Dices primò. Licet Angelus sit ab intrinseco immutabilis, tamen ipsius substantia non mensuratur aternitate participatâ sed ævo: ergo idem dicendum de visione beatifica. *Resp.* Cum per visionem beatificam beatus efficiatur Deiformis, simpliciorum mensuram, ac divinæ durationis participationem eidem debet, quam debeatur alicui naturæ. Unde licet ævum sit mensura entis quoad substantiam immutabilis, tamen supponit mutabilitatem ex parte operationum eidem per se debitam. Atqui visio etiam habet immutabilitatem ex parte operationum, quæ sunt ipsi per se debita, ut sunt amor & intuitio, & consequenter etiam habet puriorem mensuram aternitatis participatâ.

Dices secundò. Si mensuraretur aternitate participatâ, visio D. Pauli non fuisset destructa: consequens est falsum. ergo *Resp.* negando sequelam, quia cum D. Paulo fuerit collata visio non juxta statum connaturalem & perfectum visionis; sed præternaturalem; ideo poterat per accidens tempore mensurari.

DISPUTATIO X.

DE

Objecto visionis beatificæ.

EX ipsa formalitate & hypothese visionis hætenus exposita constat, eiusdem objectum DEUM esse, quia verò intra DEUM plura continentur prædicata ab ipsa Divina essentia virtualiter distincta, tres quoque Personæ Divinæ inter se realiter